

R. Yürükoğlu – Aramızdan Ayrılışının 20. Yılı Anması

Konu: R Yürükoğlu'nun Öngörü ve Uyarıları: 21. Yüzyılda 4. Sanayi Devrimi ve Üretici Güçlere Etkileri.

Merhaba arkadaşlar, herkese iyi akşamlar. R. Yürükoğlu'nun aramızdan ayrılışının 20. yılı nedeniyle yaptığımız bu panelde süremin elverdiği ölçüde ben de R.Yürükoğlu'nun, zaman zaman yazılarında ve söyleşilerinde Bilimsel Teknolojik Devrimler ve gelişmeler konusundaki duyarlılığına dikkat çekmek ve konuşmama Karl Marks'ın, Komünist Manifesto'da ki bir cümlesiyle başlamak istiyorum. Marks şöyle der; "Burjuvazi, üretim araçlarını ve böylelikle üretim ilişkilerini ve onlarla birlikte, toplumsal ilişkilerin tümünü devrimcileştirmeksizin var olamaz".

R Yürükoğlu Yoldaş, ölümünden kısa süre önce Eylül 2001'de hazırlayıp Partiyeye sunduğu TKP Programatik Tezler Taslağı'na şöyle başlıyordu:

"Günümüzde kapitalizm, teknolojideki devrimler nedeniyle, dünya kapitalist ekonomisinde büyük değişimler yaratmış, küreselleşmeyi bambaşka bir düzeye yükseltmiştir.

Dünya devrimindeki "gecikme"nin, dünyada ortaya çıkan olağanüstü değişimlerin ve Sovyetler Birliği'nin de çözülmesinin altında yatan temel etken, bilimsel-teknolojik devrimdir.

Yeni teknolojiler yalnızca üretim süreçlerinde değişim yaratmakla kalmamakta, toplumsal-ekonomik işleyişleri de etkilemektedir."

(www.t-k-p.net/parti/programlar/programatiktezler.html)

4. Sanayi Devrimi Nedir;

Kısaca söylersek, Siber-Fiziksel Sistemler demektir. Bilişim Teknolojileri ile Endüstriyi bir araya getirmektedir. 'Akıllı fabrikalar', yüksek güvenilirlikte çalışan donanımlar ile yeryüzündeki tüm cihazların birbiriyle bilgi ve veri alışverişi için kullanıldığı, her türlü araç gerece entegre edilmiş, sensör ve işleticilerle donanmış, internet bağlantılı akıllı elektronik sistem.

4. Sanayi Devrimi konusu kendisinden önceki sanayi devrimlerinde de olduğu gibi hayatın her alanı ile ilgilidir. Onlarca başlık ve alt başlık olarak incelenebilir. Ben bu kısıtlı zaman içinde işçi sınıfına, üretici güçlere etkisini ele almaya çalışacağım.

4. Sanayi devriminin İşçi Sınıfına etkileri;

Kapitalizmin üretim biçimiyle insan yaşamını belirlemeye başlamasıyla birlikte birbirini izleyen sanayi devrimleri ezici çoğunluğu emekçilerden oluşan tüm toplumu değiştirip dönüştürmüştür. Kapitalizm bu dönüşümleri toplumları yönetmede bir araç olarak kullanmıştır.

Bildiğimiz gibi, İlk sanayi devrimi 18. yüzyılda, ikinci sanayi devrimi ise neredeyse iki yüzyıl sonra, 20. Yüzyılın başlarında gerçekleşti. Üçüncüsü ise sadece bundan yarım yüzyıl sonra gerçekleşti. 21. Yüzyılın ilk on yılı içinde de 4. Sanayi devrimini yaşamaya başladık.

4. Sanayi Devriminin temel felsefesi; endüstriyel üretim süreçlerinde insan faktörünü mümkün olan en aza düşürmek, üretimi otonom hale getirmek, hatasız, mükemmelleştirilmiş bir üretim sistemi oluşturmaktır.

Kendisinden önceki sanayi devrimlerinden farklı olarak, 4. Sanayi Devrimi, kapitalist üretim süreci içindeki üretici güçleri ilk defa dışının parçası olmaktan çıkarıp üretimi kontrol eder hale getirmeye başlamıştır. Bunun anlamı, üretimde kullandığımız makine ve teçhizatımızın akıllı makine ve sistemler haline getirilmesi, insanların yaptığı işlerin bu akıllı makinelere yaptırılmasıdır. Elbette bu süreç henüz başlangıç dönemindedir ve tüm üretim kollarında bu olgu tam anlamıyla yaygınlaşmamıştır. Ama eğilim bu yöndedir. İnsan ve makine arasındaki ilişki birbirini denetler hale gelmiştir.

İstihdam – ‘Gereksiz İnsanlar’ kavramı:

Akıllı yazılımların kontrol ettiği robotların üretim süreçleri içindeki rollerinin giderek artması insan emeğini yüksek katma değerli üretimin giderek dışına düşürmektedir. Bu eğilim önümüzdeki on yıllarda daha da hızlanacaktır. Daha önceki sanayi devrimlerinde olduğu gibi 4. Sanayi devriminde de bazı iş kolları ortadan kalkacak, yeni iş kolları ortaya çıkacaktır. Bu yeni iş kolları genellikle yüksek nitelikli emeğe ihtiyaç duyacaktır. Bilim ve Teknoloji söz konusu olduğunda geri dönüş yoktur.

“İstihdamın Geleceği” konusu gerek üniversiteler gerekse yüksek teknolojiye yatırım yapan firmaların yaptırdıkları Ar-Ge araştırmaları, önümüzdeki on yıllarda farklı mesleklerin bilgisayar algoritmaları tarafından yönlendirilen araçlar, makinalar, robotlar tarafından yapılmasından dolayı giderek ortadan kalkacağını göstermektedir.

Önümüzdeki dönemlerde işgücü geçişleri muazzam olacak. Hızlı otomasyonun kullanılmasının artmasıyla, dünya genelinde 400 milyon kadar işçinin (ki bu küresel işgücünün yüzde 14'ü demektir) yeni meslek kategorilerine geçiş yapması ve yeni beceriler öğrenmesi gerekecek. Üretim araçlarında ve üretim biçimlerindeki bu hızlı dönüşüm kaçınılmaz olarak üretici güçleri, işçi sınıfını da dönüştürecektir. Bu aynı zamanda işsiz kitlelerin artmasına da yol açacaktır.

Bu baş döndürücü hızlı gelişmelerin işçi sınıfı ve emek örgütleri tarafından aynı hızla kavranmadığı, bu gelişmelerin işçi sınıfının olumsuz etkilenmelerine karşı teorik ve pratik mücadele için gerekli hazırlıkların yapılamadığını görüyoruz.

Eğitim son derece önemlidir;

Değer sonrası topluma, sınıfsız topluma giden uzun yolda, yönetilenlerin yönetebilecek düzeye gelmesi üretici güçlerin her anlamda gelişmesiyle olabilir. K. Marks'ın dediği gibi, yönetilenler yönetebilecek düzeye gelmeden insanlığın sınıfsız topluma ulaşması ve gerçekten özgürleşmesi mümkün değildir. İşçi sınıfı örgütlerinin görevi, işgücünü satarak yaşayan milyonların, teknolojiye uygun olarak üretici güçlerin de gerek genel eğitim gerekse mesleki eğitimlerinin oluşturulmasında söz sahibi olmaktır. İşçi sınıfı ve emek güçleri gerekli olan her aşamada kapitalist sisteme müdahale etmeli, siyasetin ve devletin üzerinde işçi sınıfının çıkarına baskı oluşturmalıdır. İşçi sınıfının ve emek güçlerinin yönetici sınıf olabilmesi ancak böyle mümkündür.

Türkiye’de de eğitim bilim temelli olmalı, din gibi inanç temelli dogmalardan uzaklaşmalıdır. Eğer bu yapılmaz/yapılamazsa üretici güçlerin gelişimi ve 21. Yüzyılın ihtiyacı olan bilgi ve beceriye sahip olması mümkün olmayacaktır. Son yıllarda görüldüğü gibi, bilime göre değil dinsel dogmalara göre eğitimin zorlanması toplumsal çürümeyi daha da arttırmıştır. Dinsel felsefe aklın gelişmesini, dolayısıyla bilimin gelişmesini de engeller. Dinler doğası gereği akla sınır çizer, bilimsel felsefe ise o sınırı aşar. İnsanı diğer canlılardan ayıran en önemli özellikler öğrenen ve değiştiren bir özne olmak, gerçeği bulmak, bilgiyi geliştirmek, anlamlandırmak, anlamı bilince taşımak, denemek ve yeni bir şey tasarlayabilmektir. Yani; Bilim ile gidilmeyen yolun sonu karanlıktır.

Üretici güçlerin, emek gücünün çok azının kendi başına, kapitalizmin gereksinim duyduğu yüksek nitelikli işgücüne, beceriye sahip olma, kendini geliştirme, emek pazarında kalabilme şansı vardır. Kapitalizmin çarpık, sadece kâra odaklı istihdam politikaları nedeniyle işsizliğin artması emekçi yığınlar için ciddi tehdittir.

Küresel kapitalizmin gazetelerinde bazen üstü kapalı, bazen açık açık ‘gereksiz insanlar’ kavramını kullanmaları gelecekte dünya işçi sınıfının bir bölümünün emek pazarında şansının kalmayacağını göstergesidir.

Başta komünistler, işçi sınıfı ve emek güçlerinin siyasal örgütleri, sendikalar ve emekten yana sivil toplum örgütleri önümüzdeki dönemleri teorik ve pratik değerlendirmeli ve sınıf mücadelesini 4.sanayi devriminin gerçeklerine göre hazırlamalıdır. Çağımızın Bilimsel Teknolojik Devrimler çağı olduğunu hatırlayarak üretici güçlerin gelişimini sadece mesleki beceri olarak değil aynı zamanda sınıf mücadelesine katmak önemlidir.

Örgütlenme konusuna da kısaca değinmek gerekir;

4. Sanayi devriminin getirdiği olanakları kapitalist sistem kendi çıkarlarını korumak ve işçi sınıfının örgütlülüğünü bozmak, sınırlamak için alabildiğine kullanmaktadır. Kapitalizme karşı mücadelede geçen yüzyıla ait bazı yöntemlerin geçerliliği kalmamıştır. Mücadele yöntemlerinin de günümüze uygun hale getirilmesi zorunludur. Artık binlerce işçinin birlikte çalıştığı fabrikaların sayısı giderek azalmaktadır. İşçilerin yerini az sayıda insanın kontrol ettiği robotlar almıştır.

Son iki yılda yaşadığımız korona günlerinin de gösterdiği gibi, sendikalar, evlerden çalışmaya yönlendirilen emekçileri nasıl örgütleyebileceklerini bulmak zorundadır. Ayrıca, Sosyal Medyanın küresel kullanımı sonucu siyasal örgütlenmeler de açık tehdit altındadır. Bilgi kirliliğine ve yanlış yönlendirmeye son derece açık sosyal medya mecrasının işçi sınıfının her türlü mücadelesine verebileceği zararları en aza indirebilmek için çok dikkatli olmak gerekir. Bu konuda donanımlı kadrolara büyük görev düşmektedir.

Başta komünistler olmak üzere işçi sınıfı ve emek örgütlerinin görevi, kadrolarını ve üyelerini eğitmek, bilinçlendirmektir. Örneğin, İşçi sınıfı ve emekçiler meslek/iş tutuculuğuna karşı eğitilmelidir. Özellikle son dönemlerde gizlenemeyecek boyutlarda artan küresel ısınmaya bağlı çevre felaketleri düşünüldüğünde işçi sınıfı ve emekçilerin de küresel düşünüp çevre felaketine yol açan işkollarını, iş kaybına yol açacağı gerekçesiyle savunmaması gerekmektedir. Sendikalar özellikle iş kaybına ve yok olacak iş kollarına karşı üyelerinin

eğitiminin ve becerilerinin arttırılması için burjuvaziye baskı yapmalı, üretimin daha fazla çevre dostu yöntemler ve araçlarla yapılması için baskı oluşturmalıdır. Bu konuda meslek odalarıyla daha sıkı iş birliği yapmalı, kendi bünyelerinde de gerekli araştırma ve eğitim için bu niteliklere uygun kadro istihdam etmelidir.

Evet sevgili arkadaşlar ve izleyiciler. Benim 4. Sanayi Devriminin işçi sınıfına etkileri konusunda söyleyeceklerim kısaca böyle. Süre azlığı nedeniyle koşturur gibi konuşmak zorunda kaldım ama umarım faydalı olmuştur. Saygılar.